

Відбувається також погіршення очікувань щодо макроекономічної ситуації в майбутньому, що приводить, зокрема, до зниження ділової активності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гальчинський А. С. Основи економічних знань : навч. посіб. / А. С. Гальчинський, П. С. Єщенко, Ю. І. Палкін. - 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Вища школа, 2012. – 543 с.
2. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег / Дж. М. Кейнс. – М. : Гелиос АРВ, 2014. – 352 с.
3. Круш П. В. Інфляція: суть, форма та її оцінка : навч. посіб. / П. В. Круш, О. В. Клименко. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 288 с.
4. Полторак А. С. Ефективне управління фінансовими ризиками в системі економічної безпеки України / А. С. Полторак, Ю. С. Тимошенко // Агросвіт. – 2015. – № 1. – С. 34-39.
5. Попов В. О. Українська економіка в параметрах інфляції та безробіття / В. О. Попов // Економіка України. – 2016. – № 11. – С. 69–71.
6. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: [монографія] / Я. А. Жаліло. – К. : НІСД, 2014. – 336 с.
7. Бурковський І. Д. Основні напрямки призупинення та зменшення темпів розвитку інфляційних процесів / І. Д. Бурковський, А. В. Бурковська // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2008. - № 4 (47). – С. 41-45.

УДК 336.2

ПОДАТКОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УКРАЇНІ

Гринчук Ю. В., студентка групи Ф 3/1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Полторак А. С.

Миколаївський національний аграрний університет

Характерною особливістю податкової політики в умовах важкого стану економіки залишається пріоритетність виконання фіскальних завдань щодо застосування регулюючого потенціалу податкових інструментів.

Значний внесок у створення наукового підґрунтя податкового інструментарію зробили такі науковці як: Н. Сіренко, О. Мельник [1], Л. Амбрик, І. Алексєєв, А. Соколовська, В. Суторміна, В. Федосов, С. Юрій, І. Луніна, А. Луцик, В. Опарін та інші. Однак, питання податкового інструментарію та його впливу на розвиток аграрного сектору в Україні вивчено недосконало, що й спричинило вибір теми дослідження.

Податковий інструментарій – найважливіший набір заходів державного впливу на аграрні відносини, який поєднує та регулює всі види податків. Зауважимо, що податковий інструментарій має відповідати діючій економічній ситуації, політичній нестабільності, стану розвитку певної галузі, рівню розвиненості податкового адміністрування. Спеціальні режими

оподаткування створювалися та запроваджувалися для підтримки та розширення багатoproфільних сільськогосподарських підприємств- правонаступників колективних господарств [2].

Після введення в дію і початку функціонування спеціального податкового інструментарію зменшилася кількість таких багатoproфільних сільськогосподарських підприємств та скоротилися обсяги виробленої ними продукції. Вітчизняний агробізнес поступово стає вузькоспеціалізованими, із чутким виділенням тваринництва, рослинництва, ягідництва, садівництва, овочівництва. Також відбувається розшарування і за розмірами, помічається певна тенденція з приводу консолідації земельного банку в розпорядженні все меншої кількості суб'єктів господарювання (агрохолдингів), що переважно займаються рослинництвом.

Зазначимо, що за період функціонування даного інструментарію значно змінилася структура посівних площ [2], а саме відбулося збільшення під експортно-орієнтовні культури (соняшник, кукурудза, зернові та зернобобові) і зменшення під кормові культури (рис. 1).

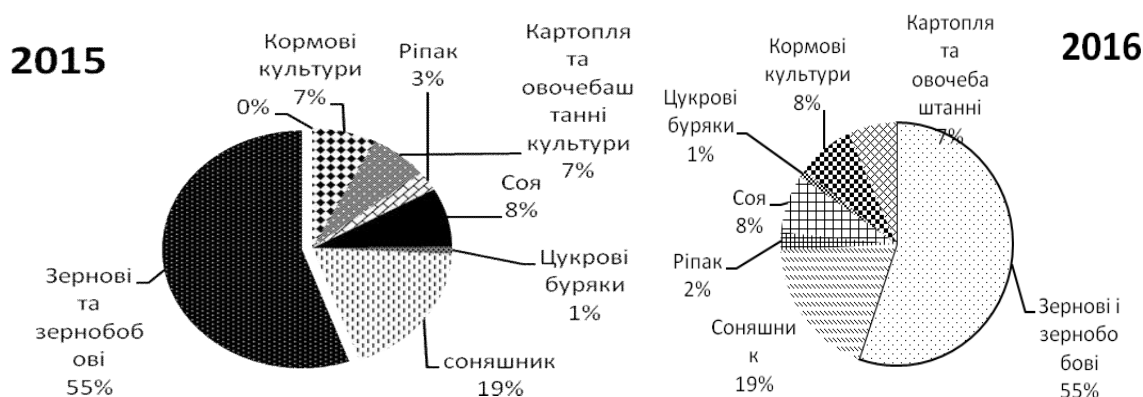

Рисунок 1 – Структури посівних площ за час функціонування спеціальних режимів оподаткування сільгосппідприємств у 2015-2016 рр.

Джерело: узагальнено автором на основі [3]

Тваринництво в результаті спеціального податкового інструментарію стало висококонцентрованим – все більше частка поголів'я тварин та обсягів виробництва продукції тваринництва зосереджується у все меншій кількості суб'єктів господарювання. Проте малі і середні сільськогосподарські виробники в умовах уніфікованої фіскальної політики виявляються не конкурентоспроможними з великими агроформуваннями, навіть за умов того, що вони є базовими для розвитку галузі. За даними експертів, всього за півтора року податкове навантаження на 1 гектар землі збільшилося в 41 раз. У 2014 році – 6 грн/га, у 2015 році – 120-130 грн/га, у 2016 році – 246 грн/га.

Інструментарій оподаткування залишається незмінним, хоча саме за рахунок застосування спеціального податкового інструментарію разом з іншими факторами впливу фактично сформовано нераціональну структуру сільськогосподарського виробництва в Україні. Діюча система

оподаткування аграрного сектору частково гальмує та обмежує можливості розвитку сільських громад, не дозволяючи їм ефективно використовувати фіскальну і регулюючу функції оподаткування, перешкоджаючи розвитку чесної та повноцінної конкуренції форм господарювання на селі [4].

Всі вищенаведені чинники свідчать про необхідність реформування системи оподаткування сільськогосподарської діяльності, перш за все з метою забезпечення її ефективної ролі у досягненні тактичних і стратегічних цілей розвитку аграрного сектору економіки на найближчу перспективу [5]. Для того, щоб оптимізувати роботу галузей сільгосп підприємств, в першу чергу потрібно реформувати законодавчо-нормативну базу України у сфері оподаткування на принципах ліберальності, чіткості і загальнообов'язковості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сіренко Н. М. Бюджетно-податкове стимулювання інноваційного розвитку аграрного сектора економіки / Н. Сіренко, О. Мельник // Економіст. – 2013. – № 4. – С. 28-32.
2. Полторак А. С. Оцінка податкових ризиків в системі економічної безпеки підприємств / А. С. Полторак, Ю. В. Волосяк // Економічний часопис-XXI. – 2016. – № 158 (3–4(2)). – С. 35-38.
3. Виробництво основних сільськогосподарських культур у 2015 році [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року [Електронний ресурс] : постанова від 19.09.07 р. № 1158 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу до ресурсу : <http://sta-sumy.gov.ua>.
5. Боднар О. А. Умови і чинники регулювання соціально-економічного розвитку / О. А. Боднар // Економічні науки. Серія “Облік і фінанси”. Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. – Випуск 11 (41). – Ч. 2. – 2014. – С. 52-59.